

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report)
ประจำเดือนพฤษภาคม 2569

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับจีน (สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญจากไทยของจีน)

รายการ	เดือนเมษายน 2569				เดือนมกราคม - เมษายน 2569			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณนำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณนำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y
น้ำยาง (HS 4001.1000)	42.98	-17.91	30,423	-11.89	134.16	-19.16	97,986	-8.72
ยางแผ่นรมควัน (HS 4001.2100)	18.99	-46.31	8,488	-42.18	133.40	4.99	61,381	17.19
ยาง TSNR (HS 4001.2200)	77.82	-52.09	38,242	-52.67	400.77	-25.48	208,367	-20.52
ยางผสม (HS 4002.8000)	348.42	18.64	181,496	24.39	1,183.02	-0.67	631,252	7.02
ทุเรียน (HS 0810.6000)	893.97	189.22	185,675	250.74	1,422.96	213.02	288,556	264.80
มังคุด (HS 0804.5030)	8.05	-60.59	1,769	-62.17	40.62	97.77	10,944	132.81
ลำไย (HS 0810.9030)	4.51	-64.73	3,190	-66.86	167.33	-32.08	130,389	-37.42
มะพร้าว (HS 0801.1200) In the inner shell (endocarp)	32.01	14.87	52,355	73.39	101.83	48.60	173,903	157.78
มันสำปะหลังแห้ง (HS 0714.1020)	35.39	-65.39	144,875	-72.48	104.01	-63.28	452,000	-69.11
ข้าวสาร (HS 1006.3020)	18.32	-51.16	36,816	-50.90	48.58	-50.07	75,189	-51.99
กุ้งและปู (HS 0306)	17.09	-23.78	1,649	-25.07	91.92	6.67	8,810	3.53

หมายเหตุ: %Δ Y/Y หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม (ข้อมูลจากเว็บไซต์ศุลกากรแห่งชาติจีน)

● สถานการณ์การนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรเดือนมกราคม - เมษายนของจีนปี 2569 มีมูลค่าการนำเข้าส่งออกรวม 102,538 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีการส่งออกสินค้าเกษตร มูลค่า 34,413 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า และมีการนำเข้าสินค้าเกษตร มูลค่า 68,125 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 โดยจีนเสียดุลการค้ามูลค่า 33,712 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

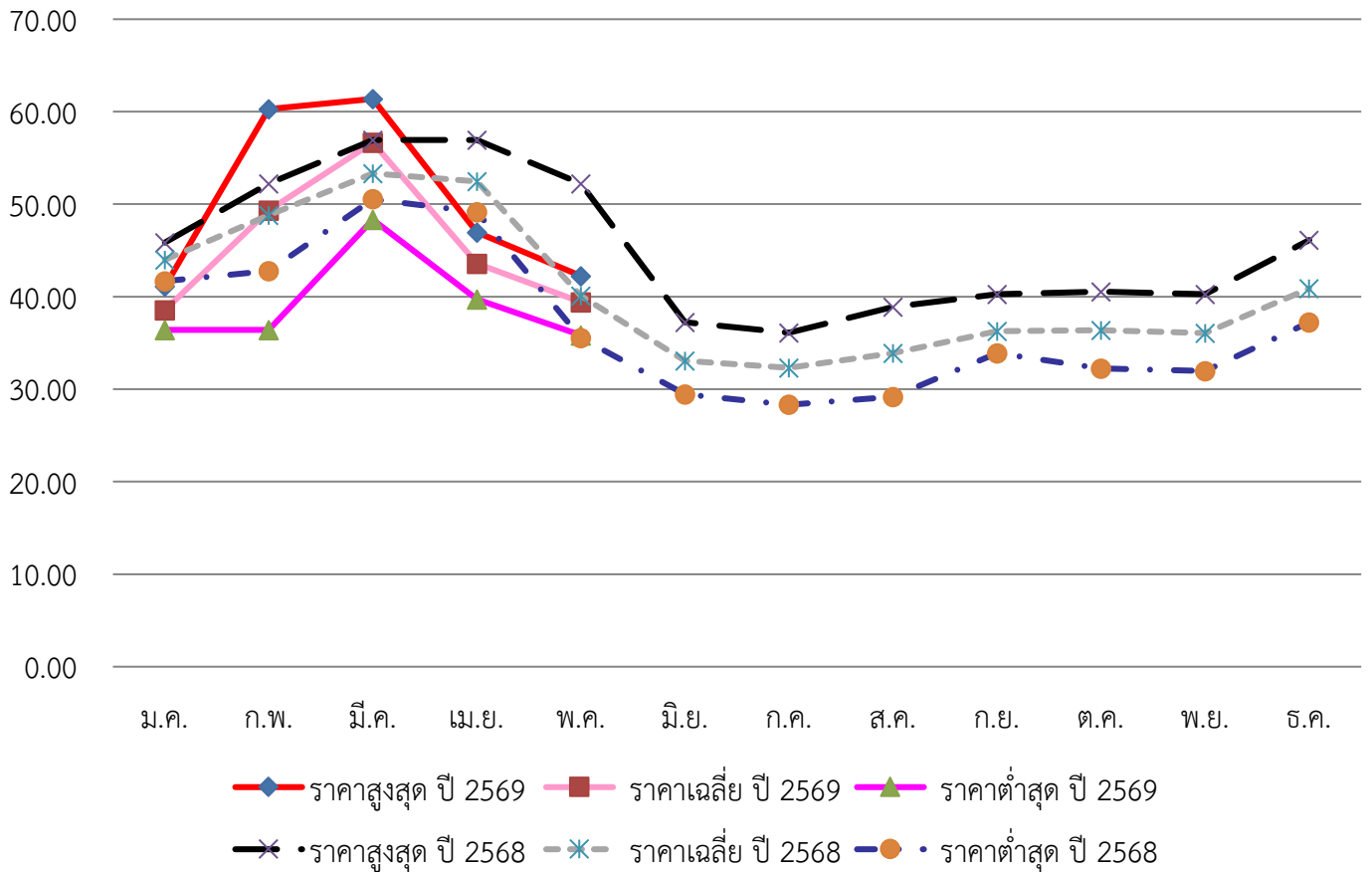
รายการ	เดือนเมษายน 2569				เดือนมกราคม - เมษายน 2569			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y
ธัญพืชและพืชอาหาร	5,205.00	41.3	150.25	-13.9	15,908.64	18.9	553.76	1.6
น้ำมันพืชบริโภค	664.09	11.9	n/a	n/a	3,080.28	25.9	n/a	n/a
ผักและเห็ดบริโภค	n/a	n/a	1,033.29	-3.3	n/a	n/a	4,087.98	-7.8
ผลไม้สด/แห้ง และนัต	1,615.09	41.7	603.23	9.5	5,886.56	0.1	2,727.91	15.6
เนื้อสัตว์และเครื่องใน	2,028.47	9.9	275.04	35.5	8,707.83	10.9	916.68	29.6
สินค้าสัตว์น้ำ	2,098.30	37.7	1,655.95	0.9	8,091.47	27.7	6,231.34	-2.6
ฝ้าย	273.61	134.1	n/a	n/a	1,188.99	59.6	n/a	n/a
น้ำตาลบริโภค	13.17	-80.2	n/a	n/a	271.70	82.0	n/a	n/a

● เดือนเมษายน 2569 จีนมีการนำเข้ายางพาราธรรมชาติ (HS 4001) 218,850 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนเมษายนของปี 2568 ลดลงร้อยละ 18.99 มูลค่านำเข้า 404.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 23.07 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน 2569 รวม 1,010,372 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 3.85 มูลค่านำเข้า 1,808.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 10.82 และมีการนำเข้ายางสังเคราะห์ (HS 4002) 401,911 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนเมษายนของปี 2568 ลดลงร้อยละ 3.20 มูลค่านำเข้า 813.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 1.79 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายนของปี 2569 รวม 1,801,652 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 0.90 มูลค่านำเข้า 3,352.37 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 7.70

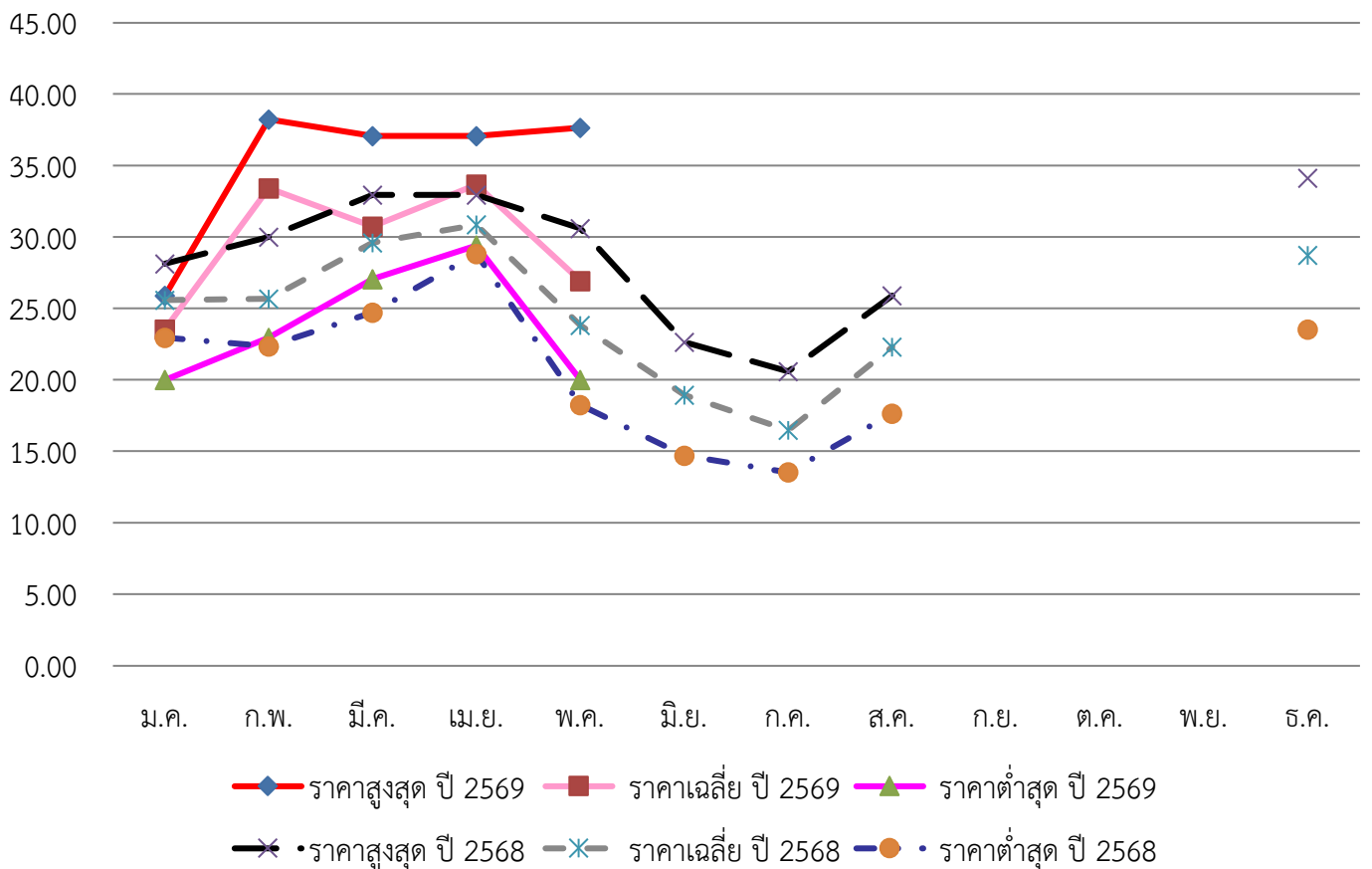
● **ราคาทุเรียน มังคุด ลำไย และมะพร้าวอ่อนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว เดือนพฤษภาคม 2569**

ชนิดผลไม้	ราคาเฉลี่ย พ.ค. 69 (หยวน/กก.)	ราคาเฉลี่ย พ.ค. 68 (หยวน/กก.)	%Δ Y/Y
ทุเรียน	39.40	40.07	-1.68
มังคุด (เกรด 1)	26.91	23.82	12.96
ลำไย (เกรด 1)	14.31	14.39	-0.61
มะพร้าวอ่อน	9.41	11.74	-19.86

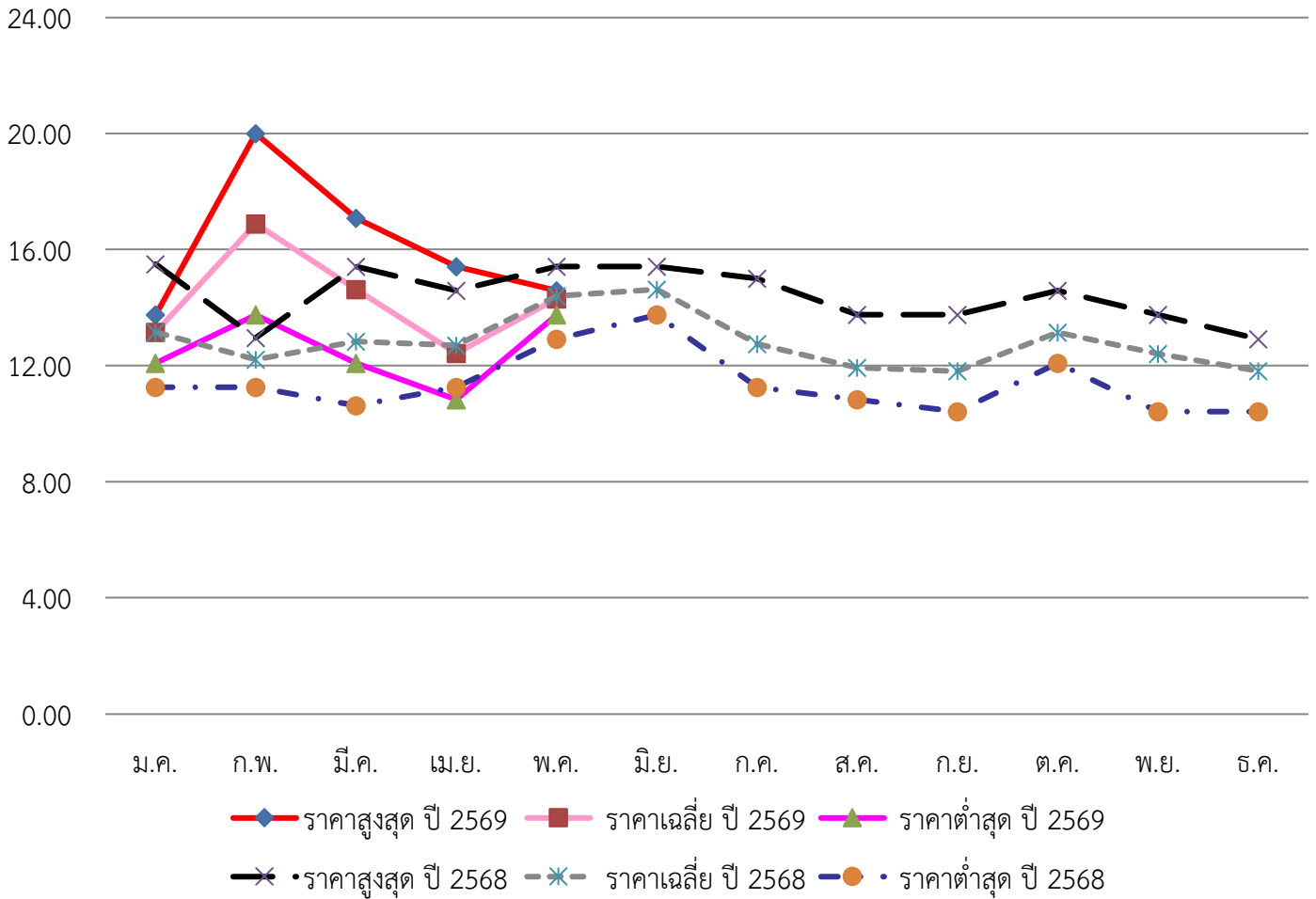
กราฟแสดงราคาขายส่งทุเรียนไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

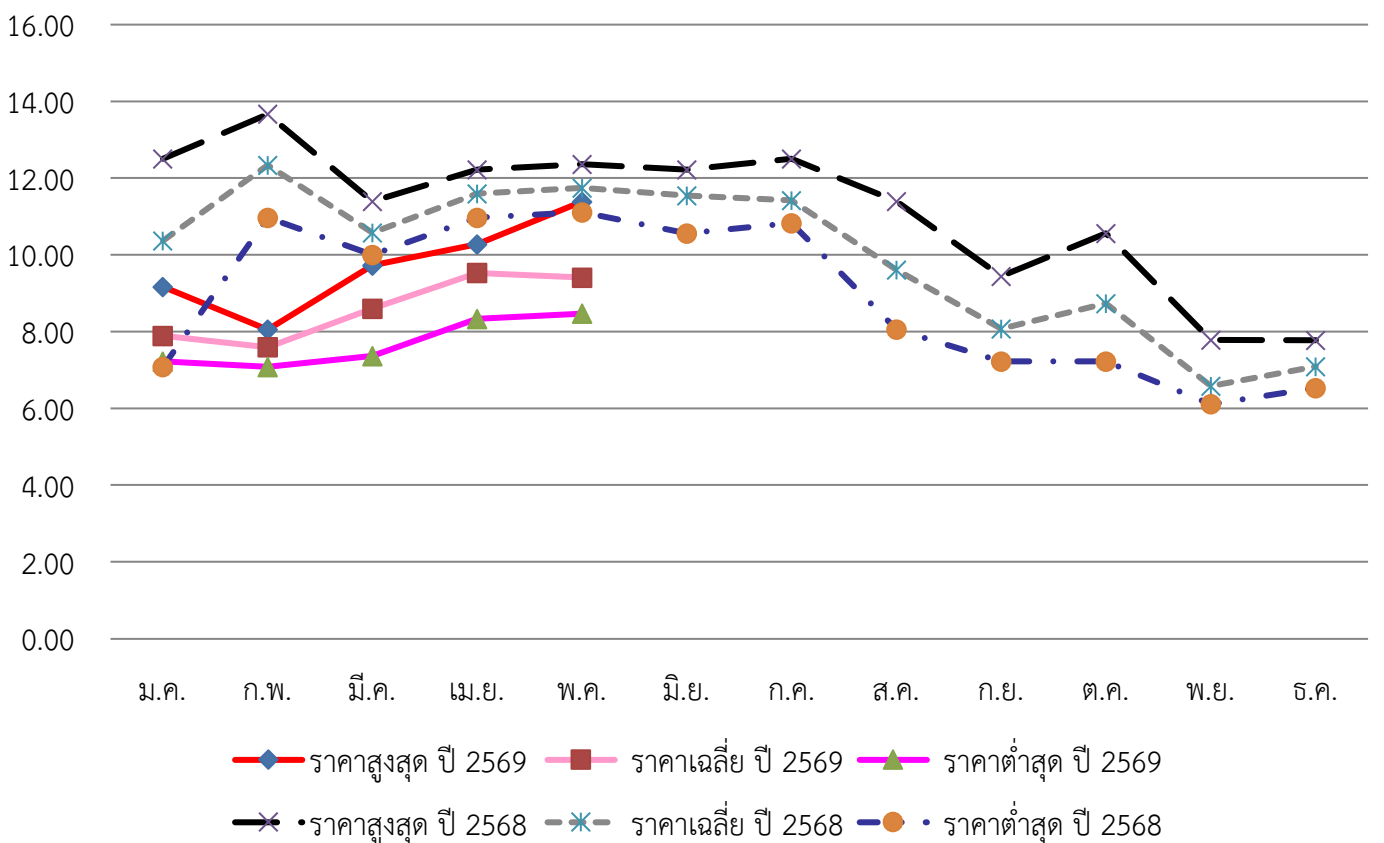
กราฟแสดงราคาขายส่งมังคุด (เกรด 1) ไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

กราฟแสดงราคาขายส่งลำไย (เกรด 1) ไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

กราฟแสดงราคาขายส่งมะพร้าวอ่อนไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

- ราคาค้าส่งสินค้าสดตัวน้ำที่สำคัญเมืองเชียงใหม่ เดือนพฤษภาคม 2569 (ข้อมูลจากกรมพัฒนาการเกษตรเมืองเชียงใหม่)

รายการ	ราคา (หยวนต่อ กก.)				หมายเหตุ
	วันที่ 7	วันที่ 14	วันที่ 21	วันที่ 28	
ปลาช่อน (Northern Snakehead)	18	22	19	18	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลาจาระเม็ดทอง (Golden Pompano)	54	56	48	45	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลากระพงจุด (Spotted Sea Bass)	28	29	29	27	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลาครอกเกอร์สีเหลือง (Large Yellow Croaker)	60	56	56	54	สดแช่เย็น (เพาะเลี้ยง)
ปลากระรังไข่มุก (Pearl Gentian Grouper)	64	66	65	65	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลาเฉาอื้อ (Grass Carp)	18	18	18	18	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
หอยเป๋าฮื้อ (Abalone)	80	70	74	68	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
กุ้งขาวแวนนาไม (Litopenaeus Vannamei)	48	48	46	50	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.1 ทูเรียน

● ทูเรียนเป็นผลไม้ที่ตลาดจีนมีความต้องการสูง ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตทูเรียนต่าง ๆ ในอาเซียนต่างเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะทูเรียนสดที่จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย กัมพูชา และสปป.ลาว ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2569 เมื่อเทียบกับวันที่ 8 พฤษภาคม 2569 พบว่า สวนทูเรียนเวียดนามที่ได้รับขึ้นทะเบียนส่งออกไปจีนกับทาง GACC (ศุลกากรแห่งชาติจีน) มีจำนวน 1,244 สวน (เดิม 1,226 สวน) ที่เคยได้รับขึ้นทะเบียนมากที่สุด 1,386 สวน) โรงคัดบรรจุ 140 โรง (เดิม 135 โรง) ที่เคยได้รับขึ้นทะเบียนมากที่สุด 179 โรง) ในส่วนของสวนทูเรียนฟิลิปปินส์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 809 สวน และ โรงคัดบรรจุ 23 โรง เท่าเดิม มาเลเซียมีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC จำนวน 148 สวน (เดิม 145 สวน) และโรงคัดบรรจุ 62 โรง เท่าเดิม และในส่วนของกัมพูชามีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 170 สวน (เดิม 112 สวน) และโรงคัดบรรจุ 38 โรง (เดิม 30 โรง) ในขณะที่ยังไม่มีสวนทูเรียนและโรงคัดบรรจุทูเรียนของสปป.ลาว ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับทาง GACC รวมถึงการที่ทูเรียนที่เพาะปลูกในมณฑลไห่หนานจะทำให้ผลผลิตเป็นปีที่สี่ในปีนี้ เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุ และผู้ส่งออกของไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานทูเรียนอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะปัญหาทุเรียนอ่อน การควบคุมแมลงศัตรูพืช และการป้องกันปัญหาสารตกค้างและโลหะหนัก รวมถึงการพัฒนาแบรนด์ของตนเองเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแบรนด์ต่อผู้บริโภคไปพร้อมกัน

● ตามที่สำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีนได้กำหนดมาตรการให้ทุเรียนที่นำเข้ามาจากต่างประเทศจะต้องแนบผลการตรวจสอบสาร Basic Yellow 2 จากประเทศต้นทางเพิ่มเติม โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2568 ซึ่งเมื่อสินค้ามาถึงที่ด่านนำเข้าของจีน ทางศุลกากรจะดำเนินการสุ่มตัวอย่างทุเรียนจากทุกตู้สินค้าเพื่อนำไปตรวจสอบความปลอดภัยอาหารของสาร Basic Yellow 2 ในห้องปฏิบัติการ โดยไม่อนุญาตให้เคลื่อนย้ายตู้สินค้าออกจากด่านจนกว่าจะมีผลการตรวจสอบจากห้องปฏิบัติการ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2568 กรมวิชาการเกษตร และ GACC ได้เห็นชอบร่วมกันในการจัดเกรดโรงคัดบรรจุ โดย GACC ได้แจ้งมาตรการลดระดับการสุ่มตรวจสอบสาร BY2 ณ ด่านนำเข้าสำหรับโรงคัดบรรจุทูเรียนที่มีระบบการจัดการที่ดี เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้า โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2568 เป็นต้นไป

จากการประสานงานกับศุลกากรในพื้นที่ทราบว่า เจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำด่านในพื้นที่จะมีการประสานกับห้องปฏิบัติการในการตรวจสอบความปลอดภัยอาหารของสาร Basic Yellow 2 โดยระยะเวลาในการตรวจสอบโดยประมาณอยู่ที่ 2 - 5 วัน ตามระยะเวลาที่ศุลกากรนั้น ๆ กำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติระยะเวลาในการตรวจสอบจะเร็วหรือช้ากว่าระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ได้ โดยขึ้นอยู่กับปริมาณของสินค้าที่ถูกลงตรวจในช่วงนั้นด้วย

ผู้ประกอบการควรประสานงานกับผู้นำเข้าทางฝั่งจีนอย่างใกล้ชิด เพื่อติดตามสอบถามสถานการณ์การนำเข้าทุเรียนผ่านด่านนั้น ๆ ปริมาณตู้สินค้าทุเรียนที่รอการตรวจสอบความปลอดภัยอาหาร และระยะเวลาในการตรวจสอบของห้องปฏิบัติการในช่วงนั้น ๆ เพื่อที่จะได้พิจารณาเส้นทางขนส่งและด่านนำเข้าของจีนก่อนการส่งออก เพื่อไม่ให้สินค้าต้องติดค้างรอผลตรวจที่ด่านเป็นเวลานาน ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายของสินค้าได้

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

4.1 การประชุมสัมมนาวันชาสากลปี 2569

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2569 รัฐบาลประชาชนเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และกรมเกษตรและกิจการชนบทเขตฯ กว่างซีจ้วง ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสัมมนาในงานวันชาสากลปี 2569 (2026 International Tea Day) ณ โรงแรมลี่หยวน นครหนานหนิง เขตฯ กว่างซีจ้วง วันชาสากลตรงกับวันที่ 21 พฤษภาคมของทุกปี ซึ่งริเริ่มโดยสหประชาชาติ (UN) โดยในปีนี้ได้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 7 ภายใต้หัวข้อ “Silk Road Tea Aroma, Intelligence for Shared Prosperity” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนสู่ระดับสากล ผ่านเวทีวันชาสากลที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ ส่งเสริมอุตสาหกรรมชาเขตฯ กว่างซีจ้วง สู่ตลาดสากล และผลักดันความร่วมมือด้านชาจีน-อาเซียน การประชุมดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนามากกว่า 300 คน ทั้งจากจีนและต่างประเทศ ได้แก่ ไทย ประกอบด้วยวงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง กงสุล (ฝ่ายเกษตร) และคณะผู้แทนจากหน่วยงาน 10 แห่ง จำนวน 29 คน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับทุนจากรัฐบาลจีนมาร่วมฝึกอบรมหลักสูตร “การป้องกันและการจัดการมรดกทางการเกษตรของไทย (Thailand Agricultural Heritage Management and Protection Training Course)”

ซึ่งจัดคู่ขนานกับการประชุมสัมมนา องค์กรอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เกษยา สปป.ลาว มาเลเซีย เมียนมา เวียดนาม และศรีลังกา ทั้งนี้ การประชุมสัมมนาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การผลักดันการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการผลิตชาแบบอัจฉริยะ โดยเฉพาะชาดอกมะลิ

ปี 2568 ประเทศจีนมีพื้นที่ปลูกชา 22.13 ล้านไร่ ผลผลิตใบชา 3.64 ล้านตัน มูลค่ากว่า 333,194 ล้านหยวน โดยมีการส่งออกใบชาปริมาณ 418,800 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.93 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (มากกว่า 400,000 ตัน เป็นปีแรก) มูลค่า 1,546 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.91 โดยเขตฯ กว่างซีจ้วง มีพื้นที่ปลูกชาราว 708,000 ไร่ ผลผลิตต่อปีประมาณ 140,000 ตัน มูลค่าตลอดห่วงโซ่อุตสาหกรรมมากกว่า 70,000 ล้านหยวน

ชามะลิเหิงโจวของเมืองระดับอำเภอเหิงโจวของนครหนานหนิงได้รับการขนานนามว่าเป็น "บ้านเกิดมะลิแห่งจีน" และ "เมืองดอกมะลิของโลก" โดยมีผลผลิตดอกมะลิร้อยละ 80 ของจีน และร้อยละ 60 ของโลก พื้นที่ปลูกมะลิ 75,000 ไร่ ผลผลิตดอกมะลิ 150,000 ตันต่อปี ผลผลิตชามะลิ 120,000 ตันต่อปี มูลค่ารวมกว่า 19,000 ล้านหยวน เมืองระดับอำเภอเหิงโจวได้สร้างฐานสาธิตการปลูกมะลิแบบมีมาตรฐานพื้นที่ 8,333 ไร่ และฐานสาธิตการปลูกมะลิแบบอัจฉริยะพื้นที่ 833 ไร่ มีแพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับมะลิ ใช้ AI ในการควบคุมอัจฉริยะสามารถยืดระยะเวลาออกดอก 10-15 วัน ประหยัดน้ำและปุ๋ยร้อยละ 30 อัตราการวินิจฉัยโรคแมลงด้วย AI แม่นยำกว่าร้อยละ 90 ลดต้นทุนแรงงานต่อไร่ราวร้อยละ 50 ปัจจุบันเมืองฯ เหิงโจว มีบริษัทแปรรูปชามะลิกว่า 180 บริษัท มูลค่าการแปรรูปมากกว่า 10,000 ล้านหยวน แพลตฟอร์มซื้อขายดิจิทัลบริการเกษตรกร 250,000 ราย และบริษัท 110 แห่ง เพิ่มประสิทธิภาพการซื้อขายร้อยละ 50 ชามะลิเหิงโจวมียุทธศาสตร์สูงสุดถึง 22,660 ล้านหยวน ติดอันดับ 1 มูลค่าแบรนด์ผลิตภัณฑ์เกษตรเขตฯ กว่างซีจ้วง ต่อเนื่อง 8 ปี ได้รับการรับรองสิ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งในจีนและสหภาพยุโรป รวมถึงมีการขยายจากชามะลีสู่มะลิกระถาง อาหารและเครื่องดื่ม สุขภาพและความงาม ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมเครื่องสำอาง และการท่องเที่ยว โดย Starbucks, Luckin Coffee, Chagee ได้มีการสร้างฐานการผลิตในเมืองฯ เหิงโจว ส่งผลให้เมืองฯ เหิงโจวกลายเป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาเครื่องดื่มชามะลิของจีน

4.2 การศึกษาอุทยานนิคมอุตสาหกรรมจีน (ชินโจว) - มาเลเซีย

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ศึกษาอุทยานนิคมอุตสาหกรรมจีน (ชินโจว) - มาเลเซีย (China-Malaysia Qinzhou Industrial Park) ตั้งอยู่ที่เขตชินหนาน เมืองชินโจว บริเวณปากอ่าวตังเกี๋ย มีพื้นที่รวมประมาณ 55 ตารางกิโลเมตร ใกล้ท่าเรือชินโจว ซึ่งเป็นท่าเรือสำคัญในอ่าวเป๋นัง และเป็นส่วนหนึ่งของ "เขตทดลองการค้าเสรีแห่งชาติ กว่างซี" (Guangxi Pilot Free Trade Zone) โดยอาศัยจุดแข็งด้านทำเลที่ตั้งและระบบโลจิสติกส์ทั้งทางบก ทางทะเล และระบบขนส่ง "เรือ+ราง" เพื่อเชื่อมโยงจีนกับภูมิภาคอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้โมเดล "สองประเทศ สองนิคม" คือ มีการสร้างนิคมอุตสาหกรรมที่บริเวณท่าเรือปลอดอากรเมืองชินโจวของเขตฯ กว่างซีจ้วง และท่าเรือเมืองกวางตัน รัฐปะหังของมาเลเซีย มุ่งเน้นอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีขั้นสูง ตอบสนองความต้องการของจีนและอาเซียน ได้แก่ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารฮาลาล ชีวภาพทางการแพทย์และยาชีวภาพ วัสดุใหม่ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ และการบริการโลจิสติกส์ยุคใหม่ นอกจากนี้ ยังเป็นที่ตั้งของศูนย์วิจัยและพัฒนา ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางเศรษฐกิจ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมมูลค่าสูงและการยกระดับเทคโนโลยีในภูมิภาค

โครงการดังกล่าวเริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2554 ภายใต้การผลักดันของรัฐบาลจีนและมาเลเซีย และได้รับการยกระดับเป็นโครงการความร่วมมือระดับชาติในปี พ.ศ. 2555 ปัจจุบัน นิคมอุตสาหกรรมจีน (ชินโจว) - มาเลเซีย ถือเป็นหนึ่งในโครงการต้นแบบสำคัญของความร่วมมือจีน-อาเซียน และมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุน และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ของจีนตอนใต้ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4.3 การศึกษาอุทยานท่าเรืออัจฉริยะชินโจว

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ศึกษาอุทยานท่าเรืออัจฉริยะชินโจว ตั้งอยู่ที่บริเวณปากอ่าวตังเกี๋ย เมืองชินโจว เป็นท่าเรือติด 10 อันดับแรกของจีน เป็นหนึ่งในท่าเรือที่มีการนำเข้าทุเรียนไทย มีการให้บริการท่าเรืออัจฉริยะควบคู่กับท่าเรือแบบเดิม ด้วยการใช้ระบบเครนอัตโนมัติ และรถขนส่งตู้คอนเทนเนอร์แบบไร้คนขับ เป็นท่าเรือสำคัญที่ใช้ขับเคลื่อนระเบียงการค้าทางบกและทางทะเลแห่งใหม่ (International Land and Sea Trade Corridor; ILSTC) และเป็น "ประตูการค้าทางทะเล" ที่มีความสะดวกและรวดเร็วที่สุดระหว่างพื้นที่จีนตอนใต้กับกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีการเชื่อมโยงระหว่างทางเรือกับทางรางที่บริเวณท่าเรือไปยังเมืองสำคัญทางตอนใต้ของจีนได้ เช่น นครเฉิงตู และนครฉงชิ่ง

ศูนย์นวัตกรรมท่าเรืออัจฉริยะอ่าวเป๋นัง (Beibu Gulf Smart Port Innovation Center) เป็นส่วนสำคัญของโครงการ "ท่าเรืออัจฉริยะชินโจว" (Qinzhou Smart Port) ซึ่งเป็นท่าเรืออัจฉริยะแห่งที่ 5 ของประเทศจีน ตั้งอยู่ในบริเวณท่าเทียบเรือตู้คอนเทนเนอร์อัตโนมัติเมืองชินโจว โดยเป็นโครงการสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ ILSTC และเป็นส่วนหนึ่งของเขตทดลองการค้าเสรีแห่งชาติกว่างซี

ศูนย์แห่งนี้ทำหน้าที่เป็นแพลตฟอร์มบูรณาการระหว่าง "อุตสาหกรรม การศึกษา การวิจัย และการประยุกต์ใช้งานจริง" โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีท่าเรืออัจฉริยะ การทดลองนวัตกรรมด้านท่าเทียบเรืออัตโนมัติ การถ่ายทอดผลงานวิจัยสู่การใช้งานจริง ตลอดจนการฝึกอบรมบุคลากรด้านเทคโนโลยีท่าเรือสมัยใหม่ นอกจากนี้ ยังเป็นศูนย์สนับสนุนการทำงานของศูนย์ปฏิบัติการท่าเทียบเรืออัตโนมัติเมืองชินโจว ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมและบริหารจัดการการปฏิบัติงานของท่าเรือทั้งหมด

ท่าเทียบเรือหมายเลข 7 - 10 ของท่าเรือชินโจว ได้รับการพัฒนาเป็นท่าเทียบเรืออัจฉริยะที่รองรับระบบขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ "เรือ+ราง" แห่งแรกของจีน สามารถรองรับการขนถ่ายตู้คอนเทนเนอร์ได้กว่า 2.22 ล้าน TEUs ต่อปี โดยใช้เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติในการควบคุมเครนหน้าท่า เครนราง และรถนำส่งตู้สินค้าอัจฉริยะ (Intelligent Guided Vehicle: IGV) ซึ่งทำงานร่วมกับเครือข่าย 5G และ

ระบบดาวเทียมนำทางเป่ย์โต่ว (BeiDou Navigation Satellite System) เพื่อเพิ่มความแม่นยำและประสิทธิภาพในการขนส่งสินค้า ปัจจุบันจากการนำระบบอัจฉริยะและระบบอัตโนมัติมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ ทำให้ท่าเรือซินโจวใช้พนักงานปฏิบัติงานที่ท่าเทียบเรือเพียงประมาณ 300 คนเท่านั้น เมื่อเทียบกับท่าเรือรูปแบบดั้งเดิมที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก

นอกจากนี้ ท่าเรือซินโจวยังเป็นศูนย์กลางสำคัญของกลุ่มท่าเรืออ่าวเป่ย์อู่ ซึ่งเชื่อมโยงเส้นทางเดินเรือกว่า 100 เส้นทาง กับท่าเรือมากกว่า 200 แห่ง ในกว่า 100 ประเทศทั่วโลก รวมถึงท่าเรือแหลมฉบังของประเทศไทย ปัจจุบัน ระบบขนส่ง “เรือ+ราง” ของท่าเรืออ่าวเป่ย์อู่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านจำนวนเที่ยวขนส่งและปริมาณตู้สินค้า ส่งผลให้ท่าเรือแห่งนี้กลายเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของจีนตอนใต้และภูมิภาคอาเซียน

4.4 มหาวิทยาลัยกว่างซีประสบความสำเร็จในการปรับแต่งจีโนมโคนมสู่วิกฤตโลกร้อน

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง รายงานว่า ภาวะโลกร้อน (Global warming) ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ได้สร้างผลกระทบโดยตรงต่อการทำปศุสัตว์ สภาวะแวดล้อมดังกล่าวส่งผลโดยตรงกับ “ภาวะเครียดจากความร้อน” (Heat Stress) ในปศุสัตว์เศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นโคเนื้อ โคนม สุกร และสัตว์ปีก ส่งผลต่อความสมดุลของระบบฮอร์โมน การเจริญเติบโต การสืบพันธุ์ การให้ผลผลิต (เนื้อและนมลดลง) หรืออาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต โดยเมื่อต้นปีที่ผ่านมาทีมวิจัยของมหาวิทยาลัยกว่างซี ซึ่งนำโดยศาสตราจารย์ซือ เต่อซุ่น (Shi Deshun/石德顺) คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ประสบความสำเร็จในการวิจัยและพัฒนา “โคนมพันธุ์ Holstein Friesian ที่ทนต่อสภาพอากาศร้อน” แล้ว

ทีมวิจัยใช้เทคนิคขั้นสูง คือ “เทคนิคการปรับแต่งจีโนมที่แม่นยำสูง” (CRISPR-Cas9) กับ “เทคนิคโคลนนิ่งแบบการถ่ายโอนนิวเคลียสของเซลล์ร่างกาย (Somatic Cell Nuclear Transfer หรือ SCNT)” โดยทีมวิจัยใช้ “เทคนิคการปรับแต่งจีโนมที่แม่นยำสูง” ในการแก้ไขยีนที่มีชื่อว่า PMEL 17 (Pre-melanosomal protein 17) ซึ่งเป็นยีนสำคัญที่สร้างโปรตีนเฉพาะในเซลล์สร้างเม็ดสี (สีผิว ขน และดวงตา) เพื่อควบคุมการแสดงออกของยีน โดยการลบกรดอะมิโนลิิวซีน (Leucine) ที่ตำแหน่ง 18 ในยีน PMEL 17 (ทางเทคนิคเรียกวิธีการนี้ว่า p.Leu18del) ซึ่งส่งผลให้วัวพันธุ์ Holstein Friesian มีสีขนจางลง

หลังจากที่ได้สายพันธุ์เซลล์ (Cell lines) ที่ผ่านการปรับแต่งจีโนมแล้ว ทีมวิจัยฯ ใช้ “เทคนิคโคลนนิ่งแบบการถ่ายโอนนิวเคลียสของเซลล์ร่างกาย (Somatic Cell Nuclear Transfer หรือ SCNT)” ไปใส่ในเซลล์ไข่ที่ถูกดัดนิวเคลียสเดิมออกแล้ว ทำให้ได้ตัวอ่อนที่นำไปฝังในนมตุลุกตัวรับเพื่อพัฒนาเป็นตัวใหม่

ตามรายงาน ทีมวิจัยได้ย้ายตัวอ่อนไปฝังในนมตุลุกของแม่โคอุ้มบุญ จำนวน 13 ตัว หลังการย้ายฝากตัวอ่อน 60 วัน พบการตั้งท้องของแม่โค จำนวน 6 ตัว (อัตราการตั้งท้องร้อยละ 46.2) ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่าพึงพอใจ และโคโคลนนิ่งที่เกิดออกมามี “ขนสีเทาอ่อน” ซึ่งต่างกับโคทั่วไปที่มีสีขนเข้ม การที่โคโคลนนิ่งมีขนสีอ่อน เปรียบเสมือนการใส่ “เสื้อคลุมกันแดด” ให้กับโค ช่วยลดการดูดซับความร้อนจากสภาพแวดล้อม

ความสำเร็จดังกล่าวเป็นอีกหนึ่ง “ก้าวสำคัญ” ของ Technology Breakthrough ด้านปศุสัตว์ของจีนในการพัฒนาพันธุ์โค เพื่อรับมือภาวะโลกร้อน เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่าเทคนิคการปรับแต่งจีโนมที่แม่นยำสูงของประเทศจีนได้ก้าวถึงมาตรฐานชั้นนำระดับสากล และสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของเซตฯ กว่างซีจ้วงในการนำนวัตกรรมมารับมือวิกฤตโลกร้อน และยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมปศุสัตว์ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

4.5 การศึกษาดูงานตลาดค้าส่งสินค้าแช่แข็งสถานีตะวันออกคุนหมิง

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ศึกษาดูงานตลาดค้าส่งสินค้าแช่แข็งสถานีตะวันออกคุนหมิง (Kunming East Station Frozen Food Wholesale Market) หรือเดิมคือ “โรงงานห้องเย็นของรัฐ - ต่งเจี๋ยวาน” ในยุคเศรษฐกิจแบบวางแผน ถือเป็นคลังสำรองเนื้อสัตว์เชิงยุทธศาสตร์ระดับมณฑลแห่งเดียวของมณฑลยูนนาน มีบทบาทสำคัญในการกระจายสินค้าเนื้อสัตว์และรักษาเสถียรภาพด้านราคา อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการค้าสินค้าแช่แข็งที่สำคัญที่สุดของภูมิภาคจีนตะวันตกเฉียงใต้

ปัจจุบัน ตลาดแห่งนี้ยังคงเป็นศูนย์กระจายสินค้าแช่แข็งระดับต้นทางที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีประวัติยาวนานที่สุด และมีอิทธิพลทางการค้ามากที่สุด ในมณฑลยูนนาน โดยมีพื้นที่ดำเนินธุรกิจกว่า 30,000 ตารางเมตร และมีความจุห้องเย็นรวม 22,000 ตัน มีผู้ประกอบการกว่า 160 ราย เข้ามาดำเนินธุรกิจ มูลค่าการซื้อขายสินค้าแช่แข็งต่อปีอยู่ที่ประมาณ 3,000 ล้านหยวน ปริมาณหมุนเวียนสินค้าต่อปีสูงถึง 200,000 ตัน และมีขนาดตลาดอยู่ในระดับแนวหน้าของตลาดสินค้าแช่แข็งในภูมิภาคจีนตะวันตกเฉียงใต้

สินค้าหลักของตลาดครอบคลุมสินค้าแช่แข็งหลากหลายประเภท อาทิ เนื้อวัวและเนื้อแกะแช่แข็ง เครื่องในสุกร ผลิตภัณฑ์พลอยได้จากไก่และเป็ด อาหารทะเลและสัตว์น้ำแช่แข็งนำเข้า วัตถุดิบสำหรับร้านอาหารและบาร์บีคิว อาหารปรุงสำเร็จและอาหารกึ่งสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์แปรรูปแช่แข็ง ตลอดจนอาหารทอดกึ่งสำเร็จรูป เป็นต้น

เครือข่ายค้าส่งภายในประเทศครอบคลุมทั้ง 16 เมืองและเขตปกครองของมณฑลยูนนาน และยังขยายไปยังพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลเสฉวน พื้นที่ตะวันตกของมณฑลกุ้ยโจว พื้นที่ตะวันตกเฉียงเหนือของเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ตลอดจนพื้นที่ตะวันออกเฉียงใต้ของเขตปกครองตนเองทิเบต

4.6 การศึกษาดูงานตลาดค้าส่งผลไม้จีนหมาเจิ้งชาง นครคุนหมิง

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ศึกษาดูงานตลาดค้าส่งผลไม้จีนหมาเจิ้งชาง นครคุนหมิง (Kunming Jinma Zhengchang Fruit Wholesale Market) เป็นตลาดค้าส่งผลไม้เก่าแก่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2537 ตั้งอยู่ในเขตใจกลางนครคุนหมิง ถือเป็นตลาดค้าส่งสินค้าเกษตรและศูนย์กระจายสินค้าในระบบห่วงโซ่ความเย็นแบบครบวงจรขนาดใหญ่ที่เริ่มดำเนินธุรกิจในยุคแรก ๆ ของภูมิภาคจีนตะวันตกเฉียงใต้ และมีขนาดอยู่ในระดับแนวหน้าของภูมิภาค

ในช่วงแรกของการดำเนินงาน ตลาดแห่งนี้เติบโตอย่างรวดเร็วจากข้อได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ใกล้ศูนย์กลางเมือง ปัจจุบันยังคงเป็น ศูนย์กระจายผลไม้ระดับต้นทางขนาดใหญ่เพียงแห่งเดียวในเขตตัวเมืองของมณฑลยูนนาน โดยมีพื้นที่รวม 100,000 ตร.ม. พร้อมห้องเย็นขนาดใหญ่และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์อย่างครบครัน มีผู้ประกอบการกว่า 500 รายเข้ามาดำเนินธุรกิจประจำในตลาด ในปี 2567 มีมูลค่า การซื้อขายผลไม้ในตลาด 9,000 ล้านบาท ปริมาณกว่า 1.5 ล้านตัน นับเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญที่สุดของมณฑลยูนนาน ในการเชื่อมโยงกับภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ด้วยข้อได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งในเขตใจกลางเมือง ตลาดแห่งนี้จึงมีความหลากหลายของผลไม้ที่ซื้อขายอย่างมาก โดยสินค้าหลัก ประกอบด้วยผลไม้เมืองร้อนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลไม้ตามฤดูกาลจากจีน ผลไม้จำหน่ายที่สำคัญ อาทิ ส้มและผลไม้ตระกูลส้ม องุ่น แอปเปิ้ล เชอร์รี่ ทูเรียน มังคุด และอะโวคาโด

เครือข่ายกระจายสินค้าภายในประเทศครอบคลุมทั่วทั้งมณฑลยูนนาน และขยายไปยังพื้นที่สำคัญในภูมิภาคตะวันตกเฉียงใต้ เช่น มณฑลเสฉวน มณฑลกุ้ยโจว นครฉงชิ่ง เขตปกครองตนเองทิเบต และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ขณะเดียวกัน ผลไม้ทั้งจากภายในประเทศและ นำเข้าจำนวนมาก หลังผ่านการรวบรวมและกระจายสินค้าภายในตลาดแล้ว ยังถูกส่งออกผ่านด่านชายแดนไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น เมียนมา ลาว เวียดนาม ไทย และกัมพูชา ทำให้ตลาดแห่งนี้เป็นศูนย์กลางสำคัญของการกระจายผลไม้และการค้าข้ามพรมแดนในภูมิภาคจีน ตะวันตกเฉียงใต้

ในส่วนผลไม้ไทยที่จำหน่ายในตลาดนั้น พบว่าทุเรียนไทยปีนี้มีคุณภาพดีกว่าปีที่ผ่านมา และไม่มีปัญหาเรื่องทุเรียนอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจาก มาตรการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เข้มงวด โดยทุเรียนไทยมีราคาแพงกว่าทุเรียนเวียดนาม ทุเรียนไทยที่วางจำหน่ายในตลาดนำเข้ามาจากด่านโมฮานและด่านรถไฟโมฮาน ทุเรียนพันธุ์ที่ได้รับความนิยมที่สุดคือ หมอนทอง โดยขนาดผลทุเรียนที่ได้รับความนิยม คือ น้ำหนักประมาณ 3 กิโลกรัม ส่วนมังคุดไทยเริ่มมีการนำเข้ามาจำหน่ายในตลาดแล้ว ปีนี้ไม่ค่อยมีปัญหาเนื้อแก้ว นอกจากนี้ในตลาดยังมีการนำเข้ามาจำหน่าย ส้มโอ และมะพร้าวอ่อนจากไทยด้วย

4.7 การศึกษาดูงานตลาดผลไม้ไทวกวางซิง นครคุนหมิง

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ศึกษาดูงานตลาดผลไม้ ไทวกวางซิง นครคุนหมิง (Kunming Haiguangxing Fruit Market) เป็นตลาดค้าส่งผลไม้แห่งใหม่ ในเครือข่ายตลาดค้าส่งผลไม้เจียงซิงของมณฑล เจ้อเจียง เปิดทำการวันแรกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2569 บนพื้นที่กว่า 322 ไร่ ชานเมืองของนครคุนหมิง ถือเป็นตลาดค้าส่งผลไม้ระดับ ต้นทางยุคใหม่ขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการสำคัญด้านการดึงดูดการลงทุนของเขตใหม่ตอนกลางมณฑลยูนนาน (Central Yunnan New Area) และได้รับการร่วมพัฒนาโดยกลุ่มธุรกิจผลไม้ชั้นนำของจีน เพื่อเติมเต็มช่องว่างของตลาดค้าส่งผลไม้และศูนย์กระจายสินค้าในระบอบห่วงโซ่ ความเย็นสมัยใหม่ขนาดใหญ่ของนครคุนหมิง

โครงการแบ่งการก่อสร้างออกเป็น 2 ระยะ โดยระยะแรกได้ก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ส่วนระยะที่สองอยู่ระหว่าง การดำเนินการขยายพื้นที่ในอนาคต โครงการมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 515,336 ตร.ม. มูลค่าการลงทุนรวม 1,600 ล้านบาท พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกครบวงจร อาทิ สถานที่จำหน่ายผลไม้โดยการเปิดตู้คอนเทนเนอร์ ห้องเย็น ศูนย์การค้าแบบ e-commerce ศูนย์การแปรรูปผลไม้ อาคารสำนักงานของศุลกากร และระบบโลจิสติกส์ครบวงจรตลอดห่วงโซ่อุปทาน สามารถรองรับรถบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์เพื่อขนถ่ายสินค้าได้ พร้อมกันมากกว่า 500 คัน (ระยะแรกเปิดให้บริการแล้วรองรับได้ 240 คัน) ซึ่งครอบคลุมการนำเข้าผลไม้จากด่านโมฮานและด่านรถไฟโมฮาน ทั้งหมด ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรับสมัครผู้ค้าผลไม้มาเปิดแผงค้าส่งผลไม้ในตลาด

ในช่วงเริ่มเปิดดำเนินการ ตลาดมีปริมาณการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันสูงถึง 5,000 ตัน และเมื่อโครงการทั้งหมดแล้วเสร็จ คาดว่ามูลค่าการซื้อ ขายต่อปีจะสูงเกิน 10,000 ล้านบาท ส่งผลให้ตลาดแห่งนี้ก้าวขึ้นเป็นศูนย์กระจายผลไม้ชั้นนำ-ส่งออกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีความทันสมัย มากที่สุดในภูมิภาคจีนตะวันตกเฉียงใต้ในปัจจุบัน

เครือข่ายกระจายสินค้าภายในประเทศครอบคลุมทั่วทั้งมณฑลยูนนาน และเชื่อมต่อไปยังมณฑลและนครสำคัญของจีน เช่น เสฉวน กุ้ยโจว ฉงชิ่ง หูหนาน และส่านซี ขณะเดียวกัน ตลาดยังอาศัยข้อได้เปรียบของเส้นทางรถไฟจีน-ลาวและด่านชายแดนในการสร้างระบบการค้า สองทาง โดยผลไม้จากอาเซียนจำนวนมากจะถูกกระจายจากที่นี่ไปยังตลาดทั่วประเทศจีน ขณะเดียวกัน ผลไม้จากพื้นที่ราบสูงยูนนานก็ถูกส่งออกไปยังประเทศไทย เมียนมา ลาว เวียดนาม และกัมพูชา มีเป้าหมายเพื่อเป็นศูนย์กลางการค้าส่งผลไม้นำเข้า-ส่งออกในนครคุนหมิงแห่งใหม่ เป็น ศูนย์กลางการกระจายผลไม้ชั้นนำไปยังภาคตะวันตกเฉียงใต้ และภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน และกระจายผลไม้จีนไปยังกลุ่มประเทศอาเซียน

4.8 การประชุมหารือกับคณะผู้บริหารศุลกากรคุนหมิง

เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ประชุมหารือกับคณะ ผู้บริหารศุลกากรคุนหมิง (Kunming Customs) เพื่อแลกเปลี่ยนและผลักดันการนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับมณฑลยูนนาน ศุลกากรคุนหมิงเป็นหน่วยงานระดับกรมเพียงแห่งเดียวในมณฑลยูนนาน ทำหน้าที่กำกับดูแลหน่วยงานศุลกากรในสังกัด 31 แห่ง และด่านนำเข้า- ส่งออกทั้งหมดในมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่มีรูปแบบการนำเข้าผลไม้ไทยที่หลากหลายมากที่สุดในจีน ทั้งทางรถยนต์ (ด่านโมฮาน) ทางรถไฟ (ด่านรถไฟ โมฮาน) ทางเรือ (ด่านท่าเรือกวหนเหลย) และทางอากาศ (ด่านท่าอากาศยานคุนหมิง) รวม 4 รูปแบบ และมีด่านโมฮานเป็นด่านจีน ที่มีปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยรวมมากที่สุดในปี 2568 และเป็นด่านสำคัญที่ส่งออกผักและผลไม้จีนไปยังด่านเชียงของของไทยด้วย ดังนั้น ศุลกากรคุนหมิงจึงให้ความสำคัญกับความร่วมมือด้านการค้าสินค้าผลไม้ไทย-จีน โดยทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบร่วมกันในการเพิ่มด่านส่งออก-นำเข้า ผลไม้ไทย-จีน ตามพิธีสารฯ จำนวน 5 ด่าน ในปี 2568 เพื่อเชื่อมโยงไทย-จีน (ยูนนาน) ได้แก่ ด่านภูคู้ ด่านบ้านฮวก และด่าน หู่ซางของไทย ด่านเหมิงคัง และด่านต้าลั่วของยูนนาน

ในฤดูกาลส่งออกทุเรียนไทย ปี 2569 นี้ ศุลกากรคุนหมิงได้เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวกในการนำเข้า โดยให้ “Green lane” แก่ทุเรียนไทย โดยใช้ “มาตรการ 4 ก้อน” ได้แก่ “ตรวจเอกสารก่อน ตรวจสอบกักกันก่อน ส่งตัวอย่างไปตรวจที่ห้องปฏิบัติการก่อน และตรวจปล่อยก่อน”

4.9 การขนส่งผลไม้นำเข้าในเส้นทางรถไฟจีน-ลาวในปีที่ทะลุ 100,000 ตันแล้ว

บริษัท China Railway Kunming Group จำกัด เผยว่า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 25 พฤษภาคม 2569 รถไฟจีน-ลาวได้ขนส่งผลไม้นำเข้ารวม 107,900 ตัน เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยในปีนี้ ความต้องการส่งออกผลไม้เขตร้อน เช่น ทุเรียน กลิ้วย และมังคุด จากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังประเทศจีนยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นมา เป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลไม้เขตร้อนของภูมิภาคอาเซียน ปริมาณผลไม้นำเข้าที่ด่านสถานีรถไฟโมฮานาที่ฝั่งจีนบนเส้นทางรถไฟจีน-ลาว แต่ละวันอยู่ในระดับสูง โดยมีปริมาณสูงสุดที่วันละ 3,665.1 ตัน

ในฐานะศูนย์กลางหลักของการขนส่งทางรางระหว่างประเทศบนรถไฟจีน-ลาว ด่านรถไฟโมฮานาได้เสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานกับด่านบ่อเต็นทางฝั่งสปป.ลาวอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงกระบวนการผ่านพิธีการศุลกากรให้ล่องตัว อำนวยความสะดวกด้านโลจิสติกส์ข้ามพรมแดน และทุ่มเทเพื่อรับประกันการผ่านแดนของสินค้าสดจากประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างรวดเร็ว

เพื่อให้ผลไม้จากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงมือผู้บริโภคในจีนในสภาพสดใหม่ หน่วยงานรถไฟของจีนได้ร่วมมือกับศุลกากรและบริษัทที่เกี่ยวข้อง เปิดช่องทางพิเศษตรวจสอบสินค้าสด (green lane) โดยกำหนดนโยบายให้สิทธิเข้าด่านตรวจสอบสินค้าก่อน ตรวจสอบก่อน และส่งตรวจวิเคราะห์ก่อน เพื่อให้แน่ใจว่าการขนส่งผลไม้สดเป็นไปอย่าง “ไร้การรอคอย” ลดระยะเวลาที่ผลไม้ต้องพักอยู่ที่ด่านลงอย่างมาก

เจ้าหน้าที่จาก China Railway Kunming Group เผยว่า ปัจจุบัน ขบวนรถไฟตู้เย็นขนส่งสินค้าเส้นทางจีน-ลาว-ไทย ที่วิ่งด้วยระบบรถไฟทั้งเส้นทาง ได้เปิดเดินรถเป็นประจำแล้ว ผลไม้เขตร้อนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถเข้าถึงตลาดจีนได้เร็วที่สุดภายในเวลา 3 วัน

4.10 ยูนนานส่งเสริมอุตสาหกรรมหมุดา ตั้งเป้าหมายมูลค่าทะลุหลัก 20,000 ล้านหยวน ภายใน 5 ปี

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า จีนเป็นประเทศที่มีผลผลิตสุกรขุน (สุกรโตเต็มวัยซึ่งมีน้ำหนักตามเกณฑ์ 60-80 กิโลกรัม) มากที่สุดในโลก คิดเป็นสัดส่วนกว่าครึ่งของทั้งโลก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรของจีนพึ่งพาสายพันธุ์สุกรจากต่างประเทศสูงถึงกว่าร้อยละ 90 ขณะที่สุกรสายพันธุ์ท้องถิ่นถูกละเลย โดยสุกรตามีสัดส่วนเพียงร้อยละ 3 ส่งผลให้สุกรดำของจีน 37 สายพันธุ์อยู่ในสถานะเกือบสูญพันธุ์ และมี 8 สายพันธุ์ที่สูญพันธุ์ไปแล้ว

สุกรดำมีต้นทุนการเลี้ยงสูง ใช้เวลาเลี้ยงนาน และขนาดตลาดของผู้บริโภคยังแคบ จึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมเลี้ยง แต่เนื่องจากเนื้อสุกรดำมีคุณภาพและรสชาติดีกว่าเนื้อสุกรสายพันธุ์ต่างประเทศ กอปรกับแนวโน้มของผู้บริโภคมีความสนใจบริโภคเนื้อสุกรที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น มณฑลยูนนานจึงให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมสุกรดำมากขึ้น

เมื่อปี 2558 บริษัท Kunming Zhenxian Agricultural Science จำกัด ได้ร่วมมือกับฟาร์มสุกรในหมู่บ้านเป่ย์ต้าซุน อำเภอซือหลิน นครคุนหมิง เพื่อเลี้ยงสุกรดำ และได้ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า “Zhentu” มีความหมายว่า “Perfect Local”

บริษัทฯ ใช้เวลา 10 ปี ขยายกิจการและพัฒนาระบบนิเวศของอุตสาหกรรมสุกรดำครบวงจร ครอบคลุมตั้งแต่การเพาะพันธุ์ การเลี้ยง การชำแหละ การแปรรูป และการจำหน่าย โดยมีศูนย์เพาะพันธุ์ 1 แห่ง และโรงเลี้ยง 11 แห่ง เลี้ยงสุกรดำขุนได้ปีละกว่า 70,000 ตัว รวมทั้งยังมีร้านจำหน่ายเนื้อสุกรดำและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อสุกรดำกว่า 80 แห่ง เพื่อบริการกลุ่มผู้บริโภคกว่า 200,000 ครัวเรือน

นอกจากนี้ ในปี 2568 บริษัทฯ ยังได้ริเริ่มผลักดันการก่อตั้ง “สมาพันธ์อุตสาหกรรมสุกรดำมณฑลยูนนาน” เพื่อเป็นแพลตฟอร์มบริหารระบบนิเวศอุตสาหกรรมสุกรดำตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ทั้งการอนุรักษ์สายพันธุ์ การเพาะพันธุ์ การเลี้ยง การชำแหละ การแปรรูป การจำหน่าย และการสร้างแบรนด์ รวมทั้งการรวบรวมสถิติข้อมูล

ภายใน 5 ปี สมาพันธ์อุตสาหกรรมสุกรดำมณฑลยูนนานได้ตั้งเป้าหมายในการขยายขนาดการเพาะเลี้ยงสุกรดำให้สูงถึง 2 ล้านตัว และเพิ่มมูลค่าอุตสาหกรรมสุกรดำของมณฑลยูนนานให้แตะ 20,000 ล้านหยวน เพื่อเป็นแบรนด์สุกรดำอันดับหนึ่งของจีนต่อไป

4.11 ปี 2568 อุตสาหกรรมผลไม้ของนครคุนหมิงมีมูลค่ากว่า 4,700 ล้านหยวน

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า ปี 2568 นครคุนหมิงมีพื้นที่เพาะปลูกผลไม้กว่า 262,208 ไร่ มีปริมาณผลผลิตกว่า 806,900 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 4,707 ล้านหยวน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ปี 2568 นครคุนหมิงมีพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.7 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.5

ผลไม้ของนครคุนหมิงมีความหลากหลาย เช่น ส้ม แอปเปิ้ล สาลี องุ่น ลูกท้อ ลูกโหนด กลิ้วยหอม และสตอร์วเบอร์รี่ เป็นต้น โดยเฉพาะพื้นที่เพาะปลูกผลไม้ที่มีเอกลักษณ์ของที่ราบสูง เช่น บลูเบอร์รี่ หยางเหมย (Waxberry/Bayberry) อิงเฉา (Cerasus pseudocerasus (Lindl.) G. Don) เป็นต้น ครอบคลุมสูงถึงร้อยละ 35 ของพื้นที่เพาะปลูกผลไม้ทั้งหมด และมีปริมาณผลผลิตครองสัดส่วนร้อยละ 42 ของปริมาณผลผลิตผลไม้ทั้งหมดของนครคุนหมิง

ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราการขยายตัวของพื้นที่เพาะปลูกผลไม้และปริมาณผลผลิตผลไม้ของนครคุนหมิง พบว่า ในปี 2563 ซึ่งเดิมมีปริมาณผลผลิตต่อพื้นที่เพาะปลูกประมาณไร่ละ 235 กิโลกรัม เพิ่มเป็นประมาณไร่ละ 2,959 กิโลกรัม ในปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.8

นอกจากการตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศแล้ว ผลไม้ของนครคุนหมิงยังได้มีการส่งออกไปยังต่างประเทศด้วย โดยปี 2568 มีมูลค่าการส่งออกทะลุหลัก 120 ล้านหยวน ยกตัวอย่างเช่น บลูเบอร์รี่นอกฤดูที่มีตลาดส่งออกหลักไปยังประเทศอาเซียน เช่น ไทย และเวียดนาม เป็นต้น โดยปริมาณการส่งออกมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 35 ต่อเนื่องหลายปี

อนึ่ง “อุตสาหกรรมผลไม้” เป็นหนึ่งใน “อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ 1+9+2” ของนครคุนหมิง ประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมหลัก 1 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรมดอกไม้ (2) อุตสาหกรรมโดดเด่นที่มีเอกลักษณ์ 9 สาขา ได้แก่ ผักสด ใบชา กาแฟ สมุนไพร ผลไม้ ถั่วเปลือกแข็ง เนื้อโค เนื้อสุกร และเนื้อสัตว์ปีก และ (3) อุตสาหกรรมสนับสนุน 2 สาขา ได้แก่ การแปรรูปสินค้าเกษตร และการบริการเกษตรทันสมัย

5. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

5.1 คลองขนส่งฝิ่งลูคาดว่าจะเปิดให้บริการช่วงเดือนกันยายนนี้

เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว ร่วมกับทีมประเทศไทยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง ศึกษาคลองขนส่งฝิ่งลู (Pinglu Canal) ซึ่งเป็นโครงการแห่งศตวรรษของจีน เป็นการขุดคลองจากเมืองระดับอำเภอเหิงโจวของนครหนานหนิง มาออกทะเลที่เมืองซินโจว มีระยะทางรวม 135 กิโลเมตร ปัจจุบันมีความคืบหน้ากว่าร้อยละ 94 สร้างขึ้นโดยใช้งบประมาณกว่า 72,700 ล้านหยวน (ประมาณ 360,000 ล้านบาท) คาดว่าจะเปิดใช้งานในช่วงเดือนกันยายน 2569 เพื่อเชื่อมเส้นทางการขนส่งจากแม่น้ำซีเจียงในเขตฯ กว่างซีจ้วง ลงสู่อ่าวเป่ย์ปู้ หรืออ่าวตังเกี๋ยโดยตรงเพื่อเชื่อมโยงไปยังต่างประเทศ ช่วยลดระยะทางขนส่งออกทะเลของเขตฯ กว่างซีจ้วง กว่า 560 กิโลเมตร สามารถรองรับเรือสินค้าขนาด 5,000 ตัน ทำให้ไม่ต้องเดินเรือสินค้าออกไปยังปากแม่น้ำเพิร์ล (จูเจียง) ในมณฑลกว่างตุงเช่นเดิม ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของมณฑลยูนนาน มณฑลกุ้ยโจว และเขตฯ กว่างซีจ้วง โดยประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์เป็นเส้นทางการขนส่งสินค้าทางพารา มังสาปะหลัง เป็นต้น จากท่าเรือแหลมฉบัง มายังท่าเรือซินโจว เขตฯ กว่างซีจ้วง และขนส่งผ่านคลองขนส่งฝิ่งลูไปยังมณฑลตอนในของจีนได้ในอนาคต

โครงการคลองขนส่งฝิ่งลูประกอบด้วยประตูสัจจรหลัก 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์มาต้า ศูนย์ฉีซือ และศูนย์ชิงเหนียน ซึ่งใช้สำหรับปรับระดับน้ำที่มีความต่างกันสูงสุดถึง 65 เมตร นอกจากนี้ ยังมีการออกแบบ “ประตูสัจจรแบบประหยัดน้ำ” เพื่อช่วยลดการใช้น้ำ ป้องกันน้ำทะเลไหลย้อนกลับ และรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ปลายน้ำ โดยสามารถประหยัดน้ำได้ถึงปีละประมาณ 1,000 ล้านตัน

คลองแห่งนี้ยังเป็นต้นแบบด้านนวัตกรรมวิศวกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ของจีน มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) แบบจำลองสารสนเทศอาคาร (Building Information Modeling: BIM) ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) รวมถึงระบบ Digital Twin สำหรับจำลองและบริหารจัดการโครงการในรูปแบบเสมือนจริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการก่อสร้าง การควบคุมความปลอดภัย และการบริหารจัดการตลอดทั้งโครงการ

นอกจากนี้ โครงการยังให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศทางน้ำ โดยมีการสร้างบันไดปลาเพื่อรองรับการอพยพของสัตว์น้ำ และสร้างสะพานสัตว์ป่าเพื่อเชื่อมต่อเส้นทางธรรมชาติของสัตว์ในพื้นที่ ตลอดจนเลือกใช้วัสดุคอนกรีตชนิดพิเศษที่มีความแข็งแรงและทนต่อการกัดกร่อน ทำให้โครงสร้างประตูสัจจรมีอายุการใช้งานยาวนานถึง 130 ปี สูงกว่ามาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานทั่วไปของจีน